

38. Jagten på konkurrenterne

Så forskellige regler som dem i Filmloven og ophavsretsloven blev brugt af industrien til at holde konkurrenterne i ave. Konkurrencen kan begrænses på alle mulige måder, og underholdningsindustriens kreativitet var stor. I dette kapitel gennemgås flere eksempler.

Anmeldelsen af Olga Musik

Ingen var sikre, hvis de agerede på et marked, som FDV eller IFPI kaldte "deres marked". Der var ingen grænse for de midler, FDV og IFPI tog i brug for at genere konkurrenterne.

Dette (og forrige) kapitel handler om andet end regional konsumtion, for det er relevant i forhold til de høje forbrugerpriser at forstå, hvordan de uafhængige aktører chikaneres, når de udfordrer den etablerede industri. Angrebet på Olga Musik havde rod i de høje priser, IFPI havde forlangt for

CD-pladerne siden systemets introduktion. En fuldpris lp kostede da 75-80 kr., og selvom en CD-plade var væsentligt billigere at fremstille, blev den alligevel prissat til 150-165 kr. Branchen forklarede, at forbrugerne fik et bedre produkt, dels fordi CD-pladen i kraft af den nye teknik ikke blev slidt ved brug, og dels var der lydæssige fordele på grund af den manglende overfladestøj og en renere lyd med bedre signal/støjforhold, og dertil kom en række praktiske fordele.

Olga Musiks forbrydelse var, at de ikke fulgte IFPI's retningslinjer for, hvad en CD-plade burde koste. Olga Musik var ikke producent, men distributør af musik fra producenter, som havde en anden opfattelse. Vigtigst var den klassiske musik fra de internationale mærker, Naxos og Marco Polo. Selvom musikken ikke var indspillet af Herbert von Karajan og Berliner Philharmonikerne var det alligevel indspilninger af høj kvalitet, og pladerne blev ofte rost af anmelderne.

Olga Musik havde også andre idéer om, hvordan musik skulle sælges, og snart kunne danskerne købe klassisk musik på CD i over 400 af landets boghandlere - og til blot 69 kr.

Det faldt ikke i god jord hos IFPI. Olga Musik stjal ikke blot markedsandele; de underminerede også IFPI's forsøg på at få forbrugerne til at acceptere, hvad en CD-plade burde koste.

Johan Schlüter reagerede ved som advokat og sekretær for IFPI at melde Olga Musik ApS og flere andre importører til Told- og Skattestyrelsen for at importere CD-plader uden at betale den lovpligtige punktafgift.

§ 164. Den, der afgiver urigtige oplysninger til offentlig myndighed med forsæt til, at en uskyldig derved bliver sigtet, dømt eller undergivet strafferetlig retsfølge for et strafbart forhold, straffes med fængsel indtil 6 år.

§ 165. Den, der til offentlig myndighed anmelder en strafbar handling, der ikke er begået, såvel som den, der til sådan myndighed indgiver falske klagemål, straffes med bøde, eller fængsel indtil 6 måneder.

Straffelovens §§ 164 og 165

Anmeldelsens nærmere indhold

Johan Schlüter sendte anmeldelsen til Told- og Skattestyrelsen den 22. april 1993. Han angav fire selskaber med navn og adresse, betegnede deres virksomhed som "ulovlig", kaldte det for "uacceptabel konkurrenceforvriddning" og bad om, at der blev iværksat de fornødne kontrolforanstaltninger. Han afsluttede brevet således:

"IFPI fortsætter naturligvis undersøgelserne af omfanget heraf, men det er min opfattelse, at der bør skrides ind med henblik på at få standset de ulovligheder, der allerede er konstaterbare på nuværende tidspunkt.

Jeg håber derfor, at Told- og Skattestyrelsen hurtigst muligt vil iværksætte en effektiv punktafgiftskontrol, således at branchen kan konkurrere på lige vilkår."

Små musikimportører chikaneres af de store

Olga Musik i Ry overvejer retssag mod pladebranchens internationale organisation IFPI for udokumenteret anklage om svindel med punktafgiften

Af *Bendt Bendtsen*

Det svirrer med kraftige ord og beskyldninger inden for musikbranchen for tiden. Årsagen er, at IFPI, der er pladeproducenternes brancheorganisation, har meldt fire små firmaer inden for samme branche til Told- og Skattestyrelsen for ikke at betale punktafgifter for importerede varer. Bl. a. Olga Musik i Ry.

Anmelderen er IFPI's daglige leder, Johan Schlüter, der også er branchens advokat. Organisationen, der er international, har omkring 40 medlemmer herhjemme, deriblandt alle sværvægterne som f.eks. Polygram, EMI, Sony etc.

Olga Musik er ikke medlem, fordi man her er ren importør, ikke producent.

Har fulgt lovene

I brevet fra advokat Johan Schlüter anmeldes Olga

Musik for »konstaterbare ulovligheder«, idet det antydes, at firmaet ikke opfylder lovens krav om berigtigelse af punktafgiften.

Told- og Skattestyrelsen opfordres til at skride ind med henblik på at få standset de »konstaterbare ulovligheder«.

Det »konstaterbare« er begrundet i, at IFPI mener, at de anklagede importørers priser er »urealistisk lave«. F.eks. sælger Olga Musik sine klassiske indspilninger på plademærket »Naxos«, der er blevet meget rost af musikanmeldere, for 69 kroner.

En svinestreg

- Det er en svinestreg, siger direktør Birger Hansen, Olga Musik.

- Den kan kun have til formål at få lukket Olga Musik. Vi fik besøg af Horsens Toldkammer, som undersøgte vore regnskaber og konstaterede, at der selvfølgelig ikke var sket noget ulovligt.

Det kunne i givet fald være blevet dyrt, idet IFPI

så ville have blacklistet firmaet hos alle de internationale leverandører, hvilket organisationen er forpligtet til i tilfælde af kriminelle handlinger. Næsten alle Olga Musiks leverandører er medlemmer af IFPI.

Birger Hansen overvejer nu en retssag mod IFPI's daglige leder.

Fik tilfældigt anmeldelsen at se

- Havde det været i USA, ville vi have fået en masse penge for uretmæssig anmeldelse. Herhjemme skal man kunne dokumentere et tab, og det har vi heldigvis ikke haft, siger Birger Hansen.

- Jeg var så heldig at få fat i brevet, der var sendt ud til IFPI-medlemmerne, fra en bekendt i branchen, der er medlem af IFPI og var foraget på mine vegne. Derfor kunne vi hurtigt reagere ved at sende et brev til IFPI, hvor vi gjorde opmærksom på, at vi ikke havde begået svindel, og jeg beduede et sagsanlæg med krav om ni millioner kr. i erstatning,

hvis vi må dreje nøglen om. Så vidt er det dog heldigvis ikke kommet.

Foreløbig ligger sagen hos Advokatrådet, hvor advokat Johan Schlüter kan få en næse for dårlig advokatskik ved udokumenteret at anmelde nogen til offentlig myndighed.

I en retssag vil det kunne indebære en straf på 1-6 års fængsel i henhold til straffeloven.

De store føler sig pressede

- Birger Hansen undrer sig over, hvorfor anmeldelsen er kommet.

- Jeg kan kun se hele aktionen som et resultat af, at Polygram og de andre store føler sig pressede på markedet.

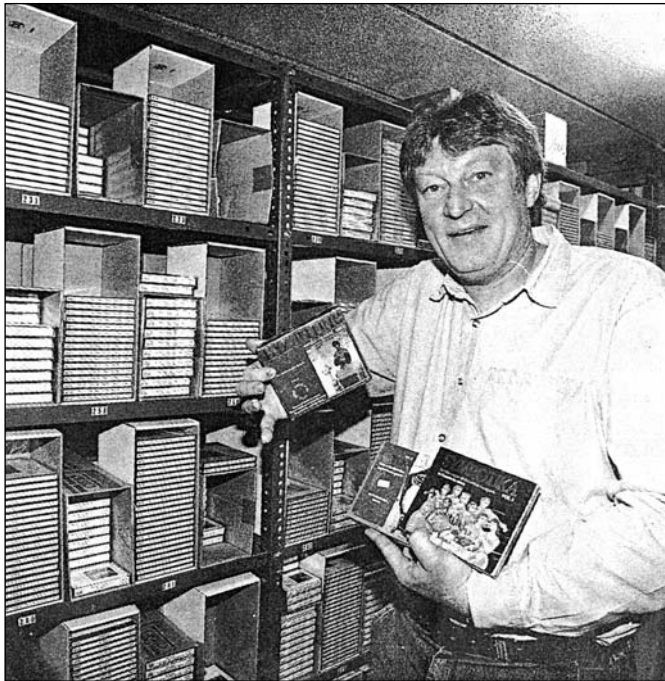
- Dets på grund af den serie billige cd'er som firmaet Elap sender ud i supermarkederne, dels vore produkter fra Naxos og Marco Polo, som hører til i medlemklassen prismæssigt, og som vi også sælger gennem boghandlerne.

- Endelig er der også

Også Laserdisken blev meldt til Told- og Skattestyrelsen

Laserdisken har aldrig importeret CD-plader. Jeg handlede med CD-plader frem til 1987. Jeg købte dem hos Polygram og GDC via TV-importøren fra Hjallerup, og efter 1987 koncentrerede jeg mig om LaserDiscs og videokassetter, som ikke var omfattet af den forbrugsbegrænsende afgift, der var på grammofonplader.

I mit tilfælde handlede det for Johan Schlüter netop om, at FDV *ikke* ønskede at konkurrere på lige vilkår. Desværre lykkedes det for FDV at få en embedsmand ved Told & Skat til at tro, at en LaserDisc var en grammofonplade! Pludselig fik jeg pålæg om at opkræve en forbrugsbegrænsende afgift, hver gang jeg solgte en LaserDisc. Det gjorde selvfølgelig LaserDiscs endnu dyrere i forhold til de videokassetter, som FDV solgte af de samme film, og derved blev jeg kastet ud i en syv år lang, men også lærerig retssag mod Skatteministeriet (kapitel 52).

En svinestreg, siger direktør Birger Hansen, Olga Musik. Hans forretning kunne være blevet lukket af anmeldelsen.

vil jeg tro, at Elap og jeg sælger lige så meget som Polygram herhjemme. Der til kommer så hele parallelimporten fra pladeforhandlere, der importerer direkte fra udlandet. Det vil sige, at Polygrams andel er mindre end på papiret, siger Birger Hansen.

Væk med punktafgiften

- I stedet for at foretage bagholdsangreb på »besværlige« konkurrenter, burde IFPI bruge energien på at få afskaffet punktafgiften, der er helt klart ulovlig i EU, mener Birger Hansen.

- Den er også ganske u håndterbar for toldmyndighederne, da postvæsenet ikke længere skal have tolddeklaration på pakker fra udlandet. Har tolderne mon hunde, der kan snuse sig frem til musikken?

Det har ikke været muligt at få en kommentar fra direktør Stefan Fryland, Polygram.

presset fra vores fuldprisprodukter, hvor kunderne tilsyneladende er faldet for de mange spændende ukendte kunstnere, som vi finder, og som vi har gjort til vor niche.

- Mange vil hellere have en indspilning af Beethovens 9. symfoni af vore mærker end den dyrere tiende indspilning af samme

på Deutsche Grammophon med en kommende dirigentstjerne.

Medvirkende er det sikkert også, at netop indspilningerne på Naxos og Marco Polo har fået meget flotte anmeldelser.

Birger Hansen ved ikke, hvordan fordelingen på plademarkedet er herhjemme. da han som ikke-medlem

ikke har indsiget i IFPI's opgørelse, men han henviser til udviklingen i Norge.

For 10 år siden havde Polygram en markedsandel på 70 pct. I dag har hans norske kollega i Oslo, som han har et nært samarbejde med, en andel på 50 pct. af det norske marked. Polygram kun 23 pct.

- Uden at kunne vide det

One Stop-affæren

Efter ophavsretslovens vedtagelse i 1995 brugte jeg sommeren på at undersøge, hvordan en truende udemokratisk gennemførelse af regional konsumtion kunne forhindres. Uanset indtrykket af den endelige ordlyd kunne det ikke diskuteres, at borgernes repræsentanter, ØSU og Parlamentet, ikke havde haft en chance for at bidrage til debatten, for den fortolkning, der forbød international konsumtion, kom først på bordet senere. I sagens natur havde Kommissionen heller ikke givet nogen begrundelse for, at international konsumtion skulle forbydes.

Jeg skrev et udkast til en stævning af regeringen med henblik på at gennemgå forløbet for EU-Domstolen, før regional konsumtion fik praktisk betydning, og jeg forberedte et forsvar, hvis FDV skulle finde på at angribe min import fra USA. Pioneers europæiske lancering af LaserDisc-systemet var ikke blevet en succes, så et forbud mod import fra USA ville betyde enden for dette system i Danmark. Jeg havde ikke et sikkert grundlag for at påstå, at lovændringen ramte mig, for ifølge anordning nr. 964 af 12. december 1995 gjaldt spredningsretten alene optagelser, der var foretaget inden for EØS-området. Det var bedst at vente, til FDV gik i krig mod mig, så jeg derved fik en grund til at anlægge retssagen, men det skete ikke.

Det betød ikke, at IFPI havde opgivet at bekæmpe parallelimporten af CD-plader. De sendte trusselsbreve til flere pladeforretninger, og Warner Music Danmark og Polygram Records gik forrest med en prøvesag mod den mest irriterende af dem alle, One Stop i Arkaden i Århus. Butikkens simple, men effektive koncept var, at alle CD-plader kostede 100 kr., og det var 20-40 % under IFPI's priser.

For IFPI var sagen klar. Når danskerne købte CD-plader, skulle de leveres af IFPI's medlemmer, og derfor skulle parallelimporten standses. Og det kunne ikke komme på tale, at IFPI satte priserne ned til verdensmarkedsniveau.

Krav til lavprisforretning: Luk nu eller mød os i retten

De danske pladeselskaber slår øjeblikkeligt og med hård hånd ned på en ny lavpris-pladeforretning i Århus: enten lukker den straks, eller IFPI anlægger retssag.

Den nyåbnede pladeforretning, One Stop i Arkaden i Århus, modtager med posten til morgen et brev fra sammenslutningen af danske pladeselskaber med krav om lukning. I modsat fald vil selskaberne gå til domstolene for at få forretningen lukket og dens import af udenlandske cd'er stoppet.

Sammenslutningen af pladeselskaber, IFPI, mener at være juridisk skudsikker klædt på til en retssag mod One Stop: Både dansk lovgivning og et EU-direktiv forbyder ifølge IFPI såkaldt parallelimport af plader fra lande udenfor EU. I tilfældet One Stop importeres pladerne ifølge IFPI fra USA via Canada.

Parallelimporten betyder, at One Stop kan sælge sine cd'er til en enhedspris på 100 kroner - det er op til 40 procent mindre end konkurrenterne.

Enhedsprisen på 100 kroner hos One Stop har fået pladeselskaberne til at sige Stop - de truer med retssag.

Dansk lovgivning versus EU-direktiv

Retssag mod nyåbnet lavpris-pladeforretning i Århus kan få betydning for dansk lovgivning om ophavsret

Af Bjarne Bækgaard

Danmark kan blive tvunget til at ændre sin lovgivning, hvis sammenslutningen af pladeselskaber, IFPI vinder en civil retssag mod en nystartet lavpris-pladeforretning i Århus.

Dansk lovgivning skal prøve kræfter med et EU-direktiv, når IFPI anlægger en civil retssag mod den nyåbnede pladeforretning, One Stop i Arkaden i Søndergade i Århus og mod andre parallelimportører af cd'er.

IFPI har nemlig to formål med en sådan retssag:

One Stop skal stoppes, ligesom andre parallelimportører.

Den danske ophavsretslov skal ændres, så den bliver i overensstemmelse med et

EU-direktiv fra 1992.

Ifølge den danske lovgivning er det nemlig kun forbudt at importere *europæisk*-producerede plader uden ophavsretsindhaverens samtykke fra f.eks. USA eller Canada - ifølge EU-direktivet er en sådan import forbudt uanset hvor i verden pladen er produceret.

I praksis er forskellen på dansk lovgivning og EU-direktivet, at pladeforretningen One Stop gerne må importere f.eks. amerikansk-producerede plader i henhold til dansk lovgivning, men ikke i henhold til EU-direktivet.

Brev til One Stop

- Vi accepterer ikke den begrænsning i ophavsretshaverens rettigheder, som er indeholdt i den danske lovgivning. Vi ønsker derfor domstolens ord for, at EU-direktivets regler er gælden-

de i Danmark, siger IFPI's advokat, Niels Andersen, København.

Første skridt til retssagen blev taget af IFPI's advokat i går eftermiddag. Han sendte et brev til One Stop i Århus med klar besked: enten lukker I øjeblikkeligt, eller også mødes vi i retten.

- Vi kan ikke acceptere den slags import, pointerer direktøren for pladeselskabet Polygram, Stefan Fryland, der samtidig er formand for IFPI.

- *Jamen, de lave priser kommer jo forbrugerne til gode. Er det så ikke lidt ærgerligt for forbrugerne, at I kører en retssag?*

- Joh, det er muligt, men som pladeselskab er det jo et problem, at pladerne bliver leveret af andre end os, og så er vi nødt til at forsvare os. Jeg synes, det er dejligt, at forbrugerne kan købe billige plader, men de skulle gerne

komme fra os - det er sådan set logisk nok. Der går jo omsætning fra os.

- *I kunne jo f.eks. selv sænke priserne?*

- Ja, det kunne man jo gøre. Men vi skal jo have tingene til at hænge sammen, og priseniveauet i Danmark er meget lig resten af Europa. Vi har i hvert fald ikke tænkt os at sænke priserne for at imødegå konkurrence fra et land, der yder eksporttilskud

- *Det er Canada, du tænker på?*

- Ja, pladerne til f.eks. den ny forretning i Århus kommer ud af USA, men eksporteres til Danmark via Canada. Min vurdering er, at parallelimporten i dag udgør 10-15 procent af det udenlandske repertoire herhjemme. Det er jo døden for os, hvis vi ikke får det stoppet, siger Stefan Fryland.

Retssagens indhold og forløb

Jeg så meget nødig en ny Warner-sag, hvor butiksindehaveren blev ført bag lyset af Johan Schlüter i en principiel sag, så jeg kontaktede One Stops indehaver, Rudi Schropp-Pedersen, i et forsøg på at hjælpe ham. Desværre så han mig kun som en konkurrent, der ville stjæle hans koncept, så jeg måtte nøjes med at følge sagen i aviserne. Jeg sendte en rapport til hans advokat, Tom Deichmann, om baggrunden for regional konsumtion, men han var lige så arrogant som Rudi.

Ifølge Århus Stiftstidende anerkendte han regional konsumtion, men mente, at der måtte være givet samtykke til salget i og med, at der var tale om lovligt udgivne eksemplarer. Det argument holdt som bekendt ikke i retten.

Tom Deichmann forsøgte sig med logik og påpegede det mærkværdige i, at ét selskab i en koncern (Time Warner) solgte CD-plader til One Shop, hvorefter et andet selskab (Warner Music Danmark) i samme koncern fik nedlagt forbud mod salget. Han havde ikke forstået, at det var selve årsagen til industriens ønske om at afskaffe international konsumtion. Den så en chance for at isolere EU (eller mere korrekt: EØS-området), så man her kunne tage overpriser i forhold til resten af verden. Det er da ikke svært at forstå!

One Shop var ikke særligt påvirket af fagedforbuddet under retssagen, for det vedrørte blot tre CD-plader af hhv. Bryan Adams, Simply Red og Phil Collins, og de var udvalgt, fordi en del af musikken var optaget i EØS-området.

- Tænk, at de gider sætte så meget i sving for tre sølle titler, var Rudis naive kommentar til justifikationssagen efter fagedforbuddet. Præcis som i prøvesagen mod Erik Viuff Christiansen handlede det om at etablere en retspraksis, som reelt gjorde parallelimport af *alle* CD-plader fra USA og Canada umulig.

One Stop tabte i byretten og igen i landsretten, uden at det ifølge Rudi afklarede noget som helst. Hvis der på en pladeindspilning er blot en kort trompetsolo, der er indspillet i f.eks. Paris, kan IFPI forbyde, at den pågældende CD-plade bliver parallelimporteret og solgt i Danmark.

- Det er en underlig dom, for vi er overhovedet ikke blevet klogere, end vi var, da sagen startede, sagde Rudi til DetailBladet, da han havde tabt ankesagen. Han henviste til, at man ikke kan se på CD-pladerne, hvor de er indspillet, så hvordan kan man så finde ud af, hvilke plader man må parallelimportere?

Jamen, det er hele pointen! Parallelimportørerne har ikke en jordisk chance for at finde ud af, hvor indspilningerne er foretaget, så der er kun én måde at undgå retsforfølgelse: indstil al parallelimport og køb alle plader af IFPI's danske medlemmer. Naturligvis blev enden på det hele, at One Stop måtte lukke.

Kim Behnke fandt forfølgelsen af One Stop absurd og forsøgte at tage sagen op i Folketinget, men forgæves. Han stillede spørgsmål til kulturministeren, Ebbe Lundgaard, men han henviste i store træk blot til de svar, Jytte Hilden havde givet, da loven blev behandlet i Folketinget i 1995. J. Nørup-Nielsens løsning viste sig at være absolut værdiløs, men nu interesserede det ikke andre end Kim Behnke.

Industriens indirekte indflydelse

Jakob Stegelmann overvejede engang at tage nogle af de mest spændende LaserDisc-plader med i *Troldspejlet*, hvor han jævnligt omtalte videoudgivelser, men han turde ikke.

Han frygtede, det kunne skade forholdet til filmselskaberne, og det kunne ultimativt skade programmet. Jakob selv var positiv og omtalte ofte systemet og Laserdisken i andre sammenhænge. F.eks. skrev han gerne om LaserDiscs og Laserdisken i Berlingske Tidende. Bo Larsen, der lavede filmmagasinet *Biffen* til de lokale tv-stationer, sagde til mig, at han befandt sig i samme dilemma.

“Danmarks Radio må være fuldstændig fri og uafhængig af enhver privatøkonomisk interesse, så den kan tilrettelægge sin programvirksomhed alene ud fra de formål, som radiospredningsloven har fastlagt.”

Sagt i 1966 af kulturminister Hans Sølvhøj, som i lang tid også var generaldirektør for DR. Anledningen var den tilbagevendende debat om reklamer i DR og den indflydelse, annoncørerne kunne frygtes at få på programindholdet, hvis DR begyndte at vise reklamer.

Den indflydelse har flere magtfulde organisationer og virksomheder alligevel. Formelt havde den danske videobranche ingen indflydelse på Danmarks Radios programpolitik, men selvom LaserDisc-systemet i perioden 1984-1999 var Rolls Royce inden for videogengivelse, ville man ikke opdage, at systemet eksisterede, hvis man udelukkende så verden igennem DR's programmer.

Chikane af filmanmeldere

FDV ville helst ikke pille ved den succes, de havde med videokassetterne, og de så helst, at ingen var klar over, at LaserDisc og DVD eksisterede. Ja, de første år var de danske film- og videoselskaber også imod DVD-systemet, som ikke desto mindre blev markedsført og udbredt i Danmark via importerede DVD-plader.

Nicolas Barbano, min kollega på *Filmsamlere* og arrangør af *Animani 96* (side 66-67), fandt et større publikum i Carlsens filmårbog og i Ekstra Bladet, hvor han også skrev om DVD, men i 1998 var det ikke velset hos Johan Schlüter.

denkskjultekorruption.dk/video14

Kulturminister Hans Sølvhøj

Jeg kan forresten fortælle dig, at Johan Schlüter prøver at få mig til ikke at omtale dvd-mediet, når jeg anmelder biografilm. I modsat fald vil jeg måske blive udelukket fra presseforestillinger, truer han. Jeg har givet sagen videre til filmanmeldernes branche-forening og har selvsagt tænkt mig at fortsætte med at skrive, hvad jeg selv mener, der bør skrives.

Nicolas Barbano til Laserdisken, 17. november 1998

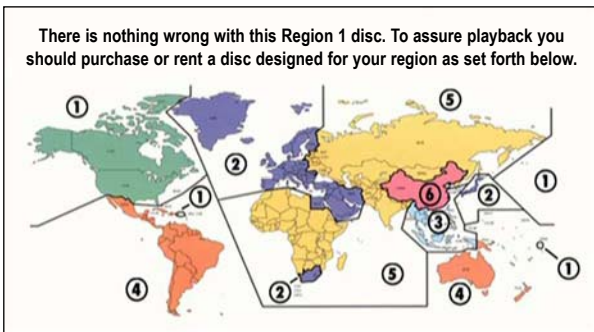
DVD og regionalkoderne

DVD-systemet er et digitalt videoformat og var således lidt af en revolution. Godt nok aflæses LaserDisc af en laser, men informationerne er lagret i analog form, idet hullerne ikke repræsenterer tal, men et FM-signal. Den digitale behandling gav nye muligheder for gengivelse af information, og det kom forbrugerne til gode i form af fremragende DVD-udgivelser, men det skabte også et monster: regionalkoder.

I 70'erne var videomarkedet hæmmet af filmselskabernes kamp mod privates muligheder for at optage fra tv. Der fulgte så et hav af inkompatible formater på kassette: U-matic, VCR, VHS, Betamax, Video 2000, Video8, Hi8, Super-VHS, DV og HDV.

Det forvirrede forbrugerne og var til gene for videoudlejerne. Elektronikproducenterne fandt i sjælden grad fælles fodslag og blev til sidst enige om ét fremtidigt system: DVD.

Det blev desværre ødelagt af filmindustrien, der kun ville støtte systemet, hvis der blev inkorporeret en kunstig opdeling af jordkloden.

denskjultekorrupsion.dk/video15

Rene ord for pengene, 2002

Fremtiden på DVD

DVD-hylderne udgør stadig et mindre hjørne i de fleste videobutikker. Men de rummelige cd-agtige skiver er fremtidens filmformat.

I USA er DVD allerede uhyre stort med ca. tre millioner solgte afspillere, hvortil man skal lægge computere med DVD-drev.

Herhjemme vil der ifølge prognoserne ved årets udgang være solgt 28.000 DVD-afspillere, hvortil man igen skal lægge computere med DVD-drev. Tilsammen kommer tallet op på omkring 75.000 danske DVD-brugere. Nordisk, Scanbox og

Metronome slås allerede aggressivt om software-markedet.

En ting, der har bremset det danske DVD-salg, er roderiet med regionskoderne, som har skabt en ny form for klasseskel. USA er Region 1 og får de mest attraktive udgivelser, endda længe før alle andre. For at se Region 1 skal man som dansker have sin afspiller eller sit drev modificeret (hvilket man kan få hjælp til i Laserdisken). Region 1-brugere kan vælge mellem 4.000 titler, ofte med attraktivt ekstramateriale i form af kommentarlydspor, 'making of'-

dokumentarer etc. I Danmark er der kun udsendt ca. 250 titler, sjældent med meget andet end selve filmen.

Danmark hører til den europæiske Region 2, som i bredt omfang må nøjes med, hvad man kan være fristet til at kalde andersortingsvarer. Blandt de film, der herhjemme har solgt godt på DVD, er action-giganterne 'Armageddon' og 'Starship Troopers'. Det er dog typisk, at hvis man ønsker disse film leveret med ekstramateriale, må man ty til de importerede Region 1-versioner.

Det fungerer sådan, at enhver DVD-afspiller, der er produceret af et medlem af det i 1996 oprettede DVD Forum, skal være låst til en bestemt region.

Når en DVD-plade lægges i afspilleren, er det første, der sker, at afspilleren læser dens region. Hvis den ikke stemmer med afspillerens region, kan pladen ikke afspilles. "Wrong region" vises i stedet i afspillerens display. På skærmen vises måske et kort som det, der ses på forrige side, og man bliver bedt om at købe (eller leje) en plade til ens egen region.

Sådan kontrollerer filmindustrien markedet for film. Det er ineffektivt i produktionsmæssig sammenhæng, men for industrien opvejes det af fordelene af at kunne tage overpriser i rige områder, dvs. især i Europa.

Heldigvis kan man ved et teknisk indgreb låse afspilleren op, og det var min anbefaling, at man fik det gjort, da jeg som lidt af en filmnørd skulle rådgive i tv i *Rene ord for pengene* den 6. maj 2002.

eniøren

▲ Hans Kristian Pedersen fra Laserdisken modificerer DVD-afspillere, så de overser landekoden. (Foto: Michael Bo Rasmussen)

Koder til DVD-film skaber monopol

Forbrugerrådet finder opdeling af DVD-markedet forkastelig

I korthed
Amerikanske filmselskaber har via DVD-filmstandarden opdelt verdensmarkedet. Det indskrænker forbrugernes valgmuligheder.

Af Kurt Westh Nielsen
kwn@ing.dk

Forbrugerrådet kritiserer nu skarpt den monopollignende tilstand, som den amerikanske filmbranche har skabt inden for det hastigt voksende marked for DVD-film. Rådet mener, at det vil føre til kunstigt høje priser på filmene, der er på vej til at afløse de almindelige videofilm.

- De indbyggede regionskoder i DVD-formatet betyder, at konkurrencen sættes ud af kraft. Man går ind og laver en form for juridisk monopol. Både i Danmark og på internationalt plan kommer det betænkeligt nært på at være i strid med de konkurrenceretlige regler. Når DVD-produktet stille og roligt erstatter almindelige videobånd, betyder det, at forbrugerne kommer til at betale alt for kunstigt høje pri-

ser. Og det er uacceptabelt, siger Mette Reissmann, jurist i Forbrugerrådet.

Baggrunden for Forbrugerrådets reaktion er, at filmselskaberne har opdelt verden i seks regioner med hver sin regionskode, så de kan kontrollere hvert enkelt marked bedre. Det betyder f.eks., at en DVD-film købt i USA ikke kan afspilles på DVD-afspillere solgt i Danmark.

Forbrugere verden over har da også reageret ved at finde måder at bryde regionskoderne på, ligesom visse importører tilbyder at gøre det. Ingeniøren skriver i denne uge, hvordan en række DVD-afspillere kan tvinges til at acceptere alle regionskoder.

Film- og elektronikkerbranchen har ikke planer om at droppe regionskodingen, bekræfter en af branchens største firmaer, Sony, der både er film- og hardwareproducent.

- Meldingen fra Sony og an-

dre filmselskaber er, at vi fortsat støtter regionskodingen, siger produktchef Jens Otto Buur, Sony Danmark. Han understreger, at ombygning af virksomhedens DVD-afspillere er ensbetydende med, at fabriksgarantien ryger.

Men DVD-importøren Laserdisken tilbyder ombygning med fuld garanti af DVD-afspillere, så de kan afspille amerikanske udgivelser, oplyser indehaveren Hans Kristian Pedersen.

Hos Seabox, en af de største distributører på det danske video- og DVD-marked, erkender salgs- og marketingchef Kim Peschardt, at regionskodingen ikke er nogen succes, fordi den er så nem at omgå.

Der blev sidste år omsat for 30 mio. kroner DVD-film på det danske marked.

Knæk selv koderne
1. sektion side 11
Privat side 4-5

Vedr. ulovlig parallelimport af THE MATRIX

Det er kommet til vort kendskab, at DVD med filmen THE MATRIX ulovligt vil blive indført til Danmark fra USA. Sandrew Metronome Video har fra Warner Bros. erhvervet eneretten til at distribuere THE MATRIX på DVD i Danmark. Parallelimport af disse DVD-produkter fra USA er i strid med dansk lovgivning og er en krænkelse af Warner Bros. og Sandrew Metronomes rettigheder.

Ethvert tiltag til at distribuere eller sælge de ulovligt importerede produkter vil straks blive stoppet ved nedlæggelse af fagedforbud. I denne forbindelse beder vi Dem venligst informere os, såfremt De er blevet tilbudt ulovligt importerede DVD'er af THE MATRIX. Sådanne produkter må ikke udbydes til salg eller leje eller på anden måde.

Sandrew Metronome til Laserdisken, 3. november 1999

Chikane mod parallelimportørerne

Et særligt problem skyldtes FDV's manglende interesse i at levere et kvalitetsprodukt. Det var ofte andensorteringsvarer, der blev tilbudt danske filmsamlere. En hot film på det tidspunkt var *The Matrix* (1999) med banebrydende action-scener, verden ikke havde set før, og derfor var kommentarlydsporet fra "cast and crew" relevant, men dette og et "music-only" lydspor havde Sandrew Metronome droppet på deres danske udgivelse. Trods oplagte fordele ved den danske udgave, især danske tekster, samme tv-system og ikke noget bøvl med regionalkoder, var der af de grunde alligevel en efterspørgsel på den amerikanske udgave.

Sandrew Metronome reagerede ikke ved at lave bedre danske udgivelser, men ved at indtage den holdning, at parallelimporten var ulovlig, og importørerne blev mødt med leveringsnægtelse og trusler. Efter mange vedvarende rygter søgte jeg en afklaring via Folketingets Kulturudvalg, og den afklaring fik jeg.

Spørgsmål nr. 141:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 3. august 2000 fra Laserdisken vedrørende lovforslag om forbud mod salg af importerede film, jf. alm. del - bilag 472.

Svar:

I henvendelsen protesterer Laserdisken mod, at Kulturministeriet på foranledning af de danske videogramdistributører skulle have planer om at fremsætte lovforslag om forbud mod salg af importerede film fra USA.

Efter de gældende bestemmelser i ophavsretslovens § 19, stk. 1, § 67, stk. 2, og § 86, stk. 3, kan eksemplarer af film, som er fremstillet i USA, frit viderespredes ved salg i Danmark, uanset hvor i verden de måtte være bragt på markedet. Kulturministeriet har ikke aktuelle planer om at foreslå ændringer af denne retstilstand.

Kulturministeren til Folketingets Kulturudvalg, 16. august 2000

“Det er lige så godt som en dom,” udbrød Søren Tølbøl, da han læste svaret. Han var repræsentant for Nordisk Film, og selvom jeg ikke måtte handle med selskabet, besøgte han mig af og til for gammelt venskabs skyld.

Sandrew Metronome ville have krig alligevel og nægtede generelt at levere til butikker, der også solgte importerede film, og det var efterhånden en del, idet DVD-systemet i de første år var blevet lanceret af elektronikindustrien baseret på importerede film. Det var nødvendigt

danskjultekorruption.dk/video16

Søndagsmagasinet, 3. september 2000

på grund af FDV's manglende opbakning, men nu var bøtten vendt, og de danske selskaber ville ikke alene med på vognen, men også have hele markedet for sig selv. Den efterfølgende krig blev taget op i *Søndagsmagasinet* og i *PC World*.

I *PC World* nr. 21 fra den 1. december 2000 lagde Sandrew Metronomes salgsdirektør, Thomas Lohse, ikke skjul på, at det var selskabets officielle holdning, at parallelimport var forbudt. Først efter pres via kulturministerens svar til Kulturudvalget og breve fra Konkurrencestyrelsen blev politikken ændret, så butikker, der også importerede film, nu godt kunne købe hos Sandrew Metronome - de kunne "bare" ikke få forhandlerrabat på lige fod med de autoriserede forhandlere.

Også Jakob Stegelmann blev interviewet til artiklen i *PC World*, hvor han blev citeret for følgende: "Jeg synes, man kan sammenligne sagen med bøger. Forestil dig, at man ikke måtte købe og læse bøger, der er trykt i USA. Det er jo bizart."

FDV's problem og dets logiske løsning

For medlemmerne af FDV var det et legitimt problem, at cheferne i Hollywood havde lagt en plan om, at de store film skulle distribueres på en bestemt måde, så Danmark fik dem sidst. Først blev filmene vist i biograferne i USA, senere blev de vist i Europa, og endnu senere blev de udgivet på video i Danmark. Det kunne ske, at en film udkom på DVD i USA, mens den gik i biograferne i Danmark og FDV's medlemmer stadig var i venteposition.

Men det problem var jo skabt af industrien selv, og den havde selv løsningen. Den ændrede udgivelsesplanerne og begyndte at udgive filmene samtidigt i hele verden! Den strategi blev støttet af verdens største videokæde, Blockbuster, fordi forsinkelsen også skabte et marked for piratkopier. Efterspørgslen på piratkopier er nemlig større, hvis man ikke kan købe filmene lovligt. De store film begyndte at udkomme på samme tid over hele verden. Der er logistiske fordele ved at lade filmene vise i biograferne og udkomme på video på samme tid over hele verden. Også danske filmfans følger med på CNN, ser talkshows på tv og læser omtaler på internettet. Den globale virkelighed har også indhentet Hollywood.

Mere om pris, kvalitet og udvalg

Selvom der var eksempler på, at film udkom på DVD i USA, mens de stadig gik i de danske biografteatre, hørte det dog til undtagelserne, og i mine øjne var det ret uinteressant. Jeg havde startet Laserdisken med det specifikke formål at tilbyde danskerne film i den bedre kvalitet, som LaserDisc-systemet kunne tilbyde, og til at begynde med skulle vi LaserDisc-fans vente længst af alle, før filmene udkom på "vores" system. Det blev bedre ad åre, efterhånden som LaserDisc-systemet fik en vis succes i USA, men i de første mange år skulle vi vente længe på, at vores favoritfilm udkom på det bedste videoformat, LaserDisc.

Det ændrede sig med DVD-systemets ankomst. Det amerikanske marked var stadig langt det mest interessante, og det var især på grund af FDV's politik på to områder: kvalitet og udvalg.

FDV's medlemmer var de lige så arrogante, som de havde været under Sydney Pollack-sagen. De danske udgivelser glimrede ofte med fraværet af det ekstramateriale, der gjorde DVD interessant for *filmbuffs*, men det var ikke det værste. I de første år var billed- og lydkvaliteten på de danske DVD-udgivelser ofte ringe. Kunderne havde en forventning om, at kvaliteten altid var tiptop, når mediet var digitalt, men alle os, der har samlet på film i flere år, ved udmærket, at resultatet afhænger af den omhu, hvormed materialet bliver behandlet.

Det gælder hele vejen i processen fra kvaliteten af den filmstrimmel, der bliver scannet - om det er et negativ, et *intermediate* eller et print, om det er støvet og ridset, om det har været opbevaret korrekt, om det har tabt farverne - til kvaliteten af scanneren og den efterfølgende kodning og al den efterfølgende behandling af materialet. Alt det har indflydelse på den billedkvalitet, man ender med at se på sit fjernsyn. Ja, i de gode gamle dage med Super 8 film gav vi i *Filmsamleren* ikke kun karakter til filmen, men også til den enkelte udgivelses tekniske kvalitet.

Da det blev klart, at DVD ville blive en succes, blev filmene sprøjtet ud på DVD, uden at der blev taget hensyn til, om materialet var baseret på en gammel overførsel til brug for VHS-markedet, eller om der var fremstillet en ny digital master. Det blev ofte sagt, at PAL tv-systemet var bedre end NTSC tv-systemet, da det havde flere scanningslinjer, men i praksis var de amerikanske DVD-plader i adskillige år alligevel overlegne både med hensyn til billede og lyd. Pudsigt nok var de danske udgivelser i begyndelsen billigere. Man købte ikke importversionen på grund af prisen, men på grund af kvaliteten og ekstramaterialet.

Man kan ikke med rette bebrejde FDV's medlemmer, at de ikke kunne hamle op med udvalget i USA, der har 50 gange så mange indbyggere, men faktum er dog, at der i USA stadig udgives masser af film, og mange er skinbarlige kulturelle perler, mens andre har særlig interesse for minoriteter af den ene eller anden art. FDV's medlemmer sørger for, at danskerne stadig kan købe de kommercielle hits, men hvis man afviger fra gennemsnittet eller har kunstneriske tilbøjeligheder, er det alfa og omega at have adgang til de amerikanske udgivelser.

Efter LaserDisc-systemets død overvejede jeg, om der stadig var brug for en butik som min. Min konklusion var, at uden mig ville en stor del af verdens filmskatte forblive ukendte for danskerne. Min nye mission var at gøre de film tilgængelige.

FREDAG

EKSTRA BLADET fredag 4. februar 2000 9

Jeanne d'Arc spilles i Dreyers berømte film af Renée Falconetti. På DVD'en fortæller hendes datter, at moderen aldrig fattede, hun havde medvirket i et betydningsfuldt værk. Falconetti var nemlig teaterstjerne - og 'Jeanne d'Arc' var jo bare en film!

FRANKRIGS BLOMST DANMARKS STOLTTHED

'The Passion of Joan of Arc' (La passion de Jeanne d'Arc). Frankrig, 1928. Instr.: Carl Th. Dreyer. Medv: Renée Jeanne Falconetti Eugène Silvain, André Berley, Nisc. Region 1, Criterion Collection (import)

★★★★★
Biografpremierens på Dreyers berømte film om Jeanne d'Arc fandt sted i 1928. En enestående begivenhed! Slet ikke: Få måneder efter var der premiere på endnu

O'Toole, Maximilian Schell, Jacqueline Bisset, Powers Boothe, Robert Loggia, Olympia Dukakis, Shirley MacLaine. 16:9-bredformat. Nisc. Region 1, Artisan (import)

★★★★★
Frankrig forlangte ærekæppen og censorerne ændringer, så de katolske myndigheder kom til at fremstå i et bedre lys. I december samme år gik det oprindelige negativ tabt i en ildbrand.

en fransk film om Jeanne d'Arc. Legenden om bondepigens, der på syv måneder ændrede Frankrigs historie, er åbenbart for nægtig til kun et værk ad gangen! Samedigt med Luc Bessons biografilm har vi derfor fået en tilsvarende stort anlagt tv-version, i form af en tre timer lang miniserie, 'Joan of Arc', med prægtige kostumer, store borgre, flotte kampscener og en lang, imponerende rolleliste.

Peter O'Toole vandt en Emmy som Jeannes modstander, den strenge, selvretfærdige biskop. Og Jeanne, 'Frankrigs blomst', spilles med nutidige realisme af den 16-årige Leellee Sobieski, der undgår hellige, opadvendte blikke og i stedet tolker Jeanne som en serios, sammenbidt stræber.

Denne Jeanne d'Arc-fortælling handler mere om politik og mennesker end om visioner og skabne. Sammenlignet med Bessons film

er den konventionel og uinspireret, men på egen hånd er det solid underholdning og som tv-film afgjort over middel. Skont produceret for tv er den skudt i bredformat og står gedigt flot på DVD.

En væsentlig mere interessant DVD-udgivelse er dog Dreyers stumfilm 'Jeanne d'Arcs lidelse og død', som vi danskere godt må være stolte af, selvom det strengt taget er en fransk produktion. Dreyer valgte kun at skildre retssagen mod Jeanne, koncentreret fra 22 retsmøder til én dag, men ellers genfortalt med næsten manisk vægt på agthed og autenticitet. De aktører, der spiller munke, måtte kronrage isset, også selvom de skulle bære kalotter. Og Dreyer fik opbygget en hel middelalderby, komplet med tårne og voldgrav, så skuespillerne kunne føle sig hjemme og virkelig leve deres roller.

Det var den dyreste kulisse i fransk films historie, men Dreyer viser den kun i glimt. Hans kamera fokuserer på skuespillerens ansigter, gengivet helt uden make-up i en endeløs serie af nærbilleder, for derved at udtrykke den psykologiske nærkamp mellem den lidende Jeanne og hendes skurkagtige dommere.

Som dramæt intensiveres, bliver billedkompositionerne gradvis mere ekstremerne, med en klippehastighed dobbelt så hurtig som datidens norm. Flere steder benytter Dreyer en klippe-teknik, der blev opfattet som moderne og dristig, da Lars von Trier 66 år senere genbrugte den i 'Riget'!

'Jeanne d'Arcs lidelse og død' blev fra starten modtaget som et nyskabende mesterværk og regnes stadigvæk for en af verdens allerbedste film. Alligevel gik det filmen næsten lige så tragisk som Jeanne d'Arc selv, med lidelser påført af dommere, saksse og lid.

Der er også essays om musikken, scenografien etc. Det er en DVD-udgivelse i den høje klasse. Firmaet Criterion Collection er blevet kendt for. Filminstituttet burde afsette penge til en hjemlig udgivelse med tekster og kommentarer oversat til dansk. Men der vil sikkert gå lang tid, før de rådende kræfter i Filmhuset opdager, at der er kommet et nyt filmmedium, og hvad det kan bruges til.

Dreyer var knust, men skabte et nyt negativ via optagelser, han ellers havde vurderet, var for dårlige til

filmen. Også dette negativ gik imidlertid tabt, og i årtier var filmen kun tilgængelig i versioner, som Dreyer afskyede. I 1981 slog miraklet så ned på et sindsygehospital i Oslo, hvor man i et skab fandt en komplet kopi af Dreyers oprindelige version. Hvordan den er havnet der, er stadig et mysterium.

Det var en rimelig smuk kopi, hvorfra man nu har fjernet 20-20 billedfejler (hvem får penge for at tælle den slags?) i form af ridser, snavs og splejsninger. Bortset fra nogle meget dårlige piratudgaver er Criterion's DVD den første videoudgave af Oslo-kopien, så der er virkelig grund til at råbe højt.

Jeanne d'Arcs lidelse og død var en af verdens sidste stumfilm og har gennem tiden inspireret en del komponister. På DVD ledsages den af Richard Einhorn's smukke oratorium 'Voices of Light' fra 1995, som blev en bestseller på cd og er højt hævet over den billigt fremstillede 'svanegårds-plonk', man all for ofte klasker på stumfilm.

Mån kan også vælge et kommentarlysfor, hvor filmen løbende kommenteres på engelsk af den 31-årige adjunkt Casper Tybjerg, der til daglig underviser på Københavns Universitets Institut for Film- og Medievitenskaber. Han fortæller sagligt og velinformeret om den historiske baggrund, filmens udformning og meget andet.

Der er også essays om musikken, scenografien etc. Det er en DVD-udgivelse i den høje klasse. Firmaet Criterion Collection er blevet kendt for. Filminstituttet burde afsette penge til en hjemlig udgivelse med tekster og kommentarer oversat til dansk. Men der vil sikkert gå lang tid, før de rådende kræfter i Filmhuset opdager, at der er kommet et nyt filmmedium, og hvad det kan bruges til.

Dreyer var knust, men skabte et nyt negativ via optagelser, han ellers havde vurderet, var for dårlige til

AF NICOLAS BARBANO

Carl Th. Dreyer-affæren

Jeg importerede bogstaveligt talt film fra den ganske verden. Importen fra England og USA foregik fra de velorganiserede grossister. Jeg supplerede med film, jeg købte i butikker så langt væk fra som Australien, Hong Kong og Sydkorea, der havde deres egne filmindustrier. Deres film burde også være tilgængelige for danskerne. Det var ikke altid en videnskab at få en handelsrelation etableret. En af mine venner var f.eks. jævnligt udstationeret i Sydkorea, og når han skulle hjem til Danmark, slog han vejen forbi en af de store videoforretninger i Seoul og fyldte kufferten med film, som han tog med hjem til mig i Danmark.

Den Europæiske Filmhøjskole i Ebeltøft har adresse på Carl Th. Dreyers Vej 1, og gadens navn er ikke et tilfælde. I udlandet er Carl Th. Dreyer en af de mest kendte danske filmskabere, og *La Passion de Jeanne d'Arc* (1928) er anerkendt som en af verdens bedste film. Den er altid med i konkurrencen om titlen som verdens bedste film ved diverse afstemninger.

En så velestimeret film med Danmarks berømte filmskaber promoveres vel heftigt i Danmark? Næh, først i 2020 blev filmen udgivet på DVD i Danmark, og det uden ekstramateriale. Ofte skal man til USA for at få adgang til den mest sublime filmskat.

■ **Dreyer** De danske dvd-producenter og -distributører er efterhånden blevet meget gode til at hente interessante titler til landet og til selv at producere dvd-udgivelser med danske film. Men når det kommer til ældre, danske film, så sker der stadigvæk ikke meget. F.eks. er det helt uforståeligt, at man skal til USA for at få Carl Th. Dreyers film på dvd. *Vampyr* og *Jeanne d'Arc* er udgivet på separate dvd'er, mens det progressive selskab Criterion har samlet *Ordet*, *Gertrud* og *Vredens dag* i en boks sammen med Torben Skjødt Jensens fine dokumentar om den danske instruktør, *Carl Th. Dreyer - Min metiér*. Boksen kan købes via www.laserdisken.dk. Sammen med Det Danske Filminstitut og Skjødt Jensen selv har dvd-specialisten Laserdisken nu taget initiativ til også at udsende *Min metiér* på dvd i Danmark. Filmen udkommer i dag, og i den anledning vil det være muligt at møde både Torben Skjødt Jensen, hans fotograf Harald Paalgard og Henning Bendtsen, Dreyers fotograf på bl.a. *Ordet* og *Gertrud*, i Laserdiskens butik i København i dag. Kl. 17.30 kan man dukke op i Skt. Peders Stræde 49 og få sig en snak med Skjødt Jensen og de to fotografer og for 199 kr. købe sig et eksemplar af *Min Metiér* og med sig i købet få en plakat og et program udgivet til filmens biografpremiere i 1996.

Information,
16. november 2001

Carl Th. Dreyer-happening i Laserdisken. På billede nr. 2 ses fra venstre Torben Skjødt Jensen, Henning Bendtsen, en gæst samt Harald Paalgard.

Som altid er de mest gennemførte udgivelser en del af The Criterion Collection, der ikke begrænser sig til amerikanske filmklassikere. Betydningsfulde film får den royale behandling, uanset om der er tale om amerikanske, japanske, franske eller danske film, og Carl Th. Dreyers film er bestemt ingen undtagelse.

Der er fokus på den danske berømtthed i dokumentarfilmen *Carl Th. Dreyer: Min metier* (1995) af Torben Skjødt Jensen, som Niels Ole og jeg havde mødt, da vi gæstede filmhøjskolen. Filmen blev belønnet med en Robert som årets bedste dokumentarfilm og blev endda anerkendt med en nominering som årets bedste film. Alligevel var det ikke en film, FDV's autoriserede forhandlere havde øverst på deres ønskeliste. Torben Skjødt Jensen fik lov til selv at udgive filmen, og han spurgte, om jeg ville prøve at sælge den i Laserdisken. Jo, selvfølgelig.

The Criterion Collection havde netop udgivet en fin boks med tre af Carl Th. Dreyers film, *Vredens Dag* (1943), *Ordet* (1955) og *Gertrud* (1964) samt Torben Skjødt Jensens dokumentarfilm, så vi arrangerede en Carl Th. Dreyer-happening i Laserdisken. Torben Skjødt Jensen stillede ikke blot selv op, men hidkaldte også Carl Th. Dreyers fotograf, Henning Bendtsen, og hans egen fotograf på *Carl Th. Dreyer: Min metier*, Harald Paalgard, og de tre kunne vores publikum møde og få en sludder med i Laserdisken. Jeg sørgede for at fremstille pressemeddelelser, og jeg gjorde reklame for arrangementet i mine egne nyhedsbreve.

Hvordan blev dette slag for dansk filmkunst så modtaget i branchen? Jo, da det kom Palladium for øre, blev vi truet med "yderligere juridiske skridt". Palladium havde ikke planer om at udgive filmene, men principielt blev al import bekæmpet.

Vi forstår, at I hos Laserdisken sælger DVD og box-set af Palladium filmene DAY OF WRATH, ORDET og GERTRUD. Vi gør hermed opmærksom på, at Criterion Collection/Janus Films, vores amerikanske distributør på titlerne, ikke har ret til at sælge disse film udenfor Nordamerika. Vi beder jer derfor respektere dette og således stoppe salget af filmene, da dette underminerer salget af de danske udgivelser af samme titler. Såfremt salget ikke stopper, forbeholder vi os ret til at tage yderligere juridiske skridt.

Palladium A/S til Laserdisken, 3. december 2001

Konkurrencestyrelsen

Konkurrencestyrelsen viste sig at være fuldstændig værdiløs. Det var lettere at få en kamel igennem et nåleøje end at få Konkurrencestyrelsen til at gribe ind over for FDV's leveringsnægtelser, som var kutyme. Jeg købte danske DVD-plader af venlige kolleger, men i sommeren 1999 besluttede jeg mig for at undersøge, hvor umuligt det var at få Konkurrencestyrelsen til at gribe ind.

Den kvitterede pænt for klagen og skrev også til Sandrew Metronome, som jeg havde klaget over. Sandrew Metronome svarede, at de gerne ville levere til mig, og så blev sagen lukket. Det var bare løgn. Som mine kolleger bekræftede til DR og *PC World*, havde repræsentanterne fået forbud mod at besøge de butikker, der havde egen import. En kollega gav mig nummeret til selskabets repræsentant, og han lo i røret, da jeg bad om et møde. "Du ved jo godt, jeg ikke må besøge dig," sagde han uden omsvøb. Han skjulte ikke, at han ikke måtte besøge mig. Når jeg ringede til selskabet for at tale med salgsdirektør Thomas Lohse, var han altid optaget, og han ringede aldrig tilbage. Jeg fik opsnuset hans direkte nummer, og det lykkedes mig at tage ham på sengen, dvs. at få ham til at tage røret og sige "Thomas Lohse". Da jeg præsenterede mig, knaldede han straks røret på!

Efter halvandet års brevskrivning via Konkurrencestyrelsen fik jeg endelig et møde i stand, og jeg fik tilbudt at købe film. Jeg skulle blot betale 25-27 % mere end de andre forhandlere i byen. Jeg havde et fint forhold til de ansatte i byens øvrige pladebutikker, og jeg vidste præcis, hvad de betalte. Det forelagde jeg for repræsentanten, der lovede at undersøge sagen, men jeg hørte aldrig fra ham igen.

PC World fulgte op på artiklen den 19. oktober 2001 (nr. 18). Det var resultatet af et slags væddemål. Den første artikel slutter med, at Konkurrencestyrelsen lover at få de ulovlige forhold - altså leveringsnægtelserne - bragt til ophør. Det troede jeg ikke på, hvorefter journalisten var frisk nok til at gå med til, at han ville følge op med endnu en artikel, hvis der ikke skete noget, og jeg vandt væddemålet.

Jeg skrev til Konkurrencestyrelsen, hvad jeg skulle betale, og jeg fortalte, hvad andre butikker i Aalborg betalte. Jeg fik ret. Konkurrencestyrelsen ville ikke gribe ind over for FDV. Det mest overraskende var imidlertid dens begrundelse.

Styrelsen har foretaget en opklarende undersøgelse af sagen, der ikke umiddelbart viser tegn på, at Laserdiskens problem udgør et almindeligt kendt fænomen i branchen. Derudover har Konkurrencestyrelsen fra Kulturministeriet fået oplyst, at retsstillingen for importører af fx DVD-plader fra lande uden for EU vil blive ændret i den nærmeste fremtid. Dette sker som følge af et harmoniseringsdirektiv udstedt af Parlamentet og Rådet den 22. maj 2001. Når dette direktiv implementeres i dansk ret i løbet af 2002, vil det ikke længere være lovligt at importere fx DVD-plader fra lande uden for Europa uden rettighedshaverens samtykke. Grundlaget for Deres klage vil dermed bortfalde.